

Stopp nedbygging av matjord

Uttalelse fra Naturvernforbundet i Trøndelag ved årsmøtet 29.03.2025

Naturvernforbundet, både i Norge og lokalt, har trodd at tiden for storstilt nedbygging av matjord var over. Gimsøy-saken i Melhus viser med all tydelighet at så ikke er tilfelle.

Planene om boligbygging (450 boliger) på det 130 dekar store jorden på Gimsøy, noe som tilsvarer ca. 18 fotballbaner, ble godkjent i kommunestyret første gang for over 20 år siden. Dengang var ikke jordvern og selvforsyningsgrad noen vesentlig del av den politiske debatten. Men, saken har vært opp flere ganger de siste 10 årene. Bondelagene i Hølonda og Melhus har i et brev til nåværende kommunal- og distriktsminister Kjersti Stenseng (Ap) anmodet departementet om å stanse utbyggingsplanene, men dette er ikke blitt tatt til følge. Statsråden troppet opp på Melhus mandag 17. mars og kunngjorde at «det skal svært mye til for at departementet skal gripe inn i slike lokale saker», og ga beskjed om at det var bare å sette i gang å bygge...

I Skaun er en tilsvarende utbyggingsplan på trappene. Grunneiere av noe av det fineste kornarealet i Børsa (Jyssanfeltet) ønsker en storstilt utbygging av ca. 130 mål. Omtrent samtidig som grunneierne lanserte denne planen, kom landbruksdepartementet den 24.01.2025 med et nytt rundskriv om jordvern der det står at tidligere omdisponert dyrket og dyrkbar mark, som enda ikke er bygd ut, **skal** vurderes ført tilbake til LNFR- formål. Har Kommunal- og distriktsminister Stenseng fått med seg dette?

Om en samtidig ser på arealreservene til boligbygging i sentrale Trønder-kommuner, ser en at det er avsatt store reserveareal: Trondheim kommune har avsatt 3034 dekar der 1606 dekar er jordbruksareal og 1428 dekar kommer fra det som nå er skog. Melhus har vel 1600 dekar reserveareal hvor 273 dekar er matjord, Orkland har avsatt totalt knapt 2000 dekar der 621 dekar er dyrket mark, mens Skaun har et reserveareal på 2655 dekar, fordelt på 1117 fra jordbruksareal og 1345 dekar fra det som nå er skog (tallene er hentet fra Statistisk Sentralbyrå (SSB)). Skaun kommune er kommunen med klart færrest innbyggere, men altså en versting blant disse kommunene når det gjelder planlagt bygging på dyrket mark.

Bare 3 % av landarealet i Norge er dyrket mark og den norske sjølforsyninga er på et historisk lavmål - rundt 40 %. Sett opp mot den politiske situasjonen i verden, er ikke dette tida for å bygge ned dyrket mark. Nedbygging av matjord er en irreversibel prosess. Naturvernforbundet vil innstendig be om at nedbygging av matjord på Gimsøy i Melhus og ellers stoppes.

Regjeringen i landet er de som skal og bør ha hovedansvaret for å sikre den lille matjorda vi har i Norge. De må være seg sitt ansvar bevisst!